

HORTA DE LLEIDA PLA OPERATIU

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

REGIDORIA DE PROMOCIÓ I GESTIÓ DE L'HÀBITAT URBÀ I RURAL
I LA SOSTENIBILITAT

La redacció del ***Pla Operatiu*** de la Regidoria de Promoció i Gestió de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat de l'Ajuntament de Lleida inclou els **plans especials** que regiran les polítiques específiques d'actuació en aquelles zones que, per la seva singularitat i/o paper estratègic en el desenvolupament del municipi, seran objecte d'intervenció prioritària.

Aquest document recull un avanç del pla operatiu d'una àrea única –tant pel seu valor mediambiental i agronòmic, com cultural i econòmic– com és l'Horta de Lleida.

La ciutat de Lleida és incomprendible sense l'Horta. Aquesta àrea natural és, per excel·lència, el gran **reservori mediambiental i agronòmic** d'una població lligada a la pagesia, com a activitat econòmica i tradició cultural.

El *Pla Operatiu* de la Regidoria canalitza els seus esforços per **posar en valor i protegir aquesta identitat** que ha gestat a la ciutat de Lleida un *pool* agroalimentari de referència internacional i un estil de vida per als seus ciutadans.

Així doncs, el *Pla* proposar vetllar per la protecció, conservació i millora del capital natural de l'Horta per tal d'esdevenir un recurs eficient i competitiu, com a espai de producció però especialment, com espai vital per als seus ciutadans.

1. Integració en el model de ciutat

La cohesió de la ciutat, trama urbana i rural, és un dels objectius principals del *Pla Operatiu* per tal que la ciutat assoleixi una dinàmica de creixement sostenible i respectuosa, basada en els valors tradicionals que li són propis, mitjançant la modernització i innovació en totes les àrees d'actuació. El *Pla*, pretèn fer de Lleida una ciutat compacta i amb creixement sostenible i contingut.

Així, cal treballar la regulació del sòl a l'Horta de Lleida, en especial la del Sòl No Urbanitzable (SNU) per a la prioritització dels usos agrícoles i tradicionals mitjançant el POUM, com a eina fonamental de la regulació urbanística general del sòl no urbanitzable. Així es proposa la redacció de l'**Ordenança Municipal de l'Horta de Lleida** que ha de recollir, entre altres propostes:

1. **Prioritzar les activitats agrícoles i ramaderes**, facilitant la realització dels usos, les construccions, les instal·lacions i les infraestructures necessàries per desenvolupar aquestes activitats per davant d'altres usos o interessos que puguin resultar inconvenients o contradictoris.
2. **Millorar les infraestructures agràries** que permetin una millora de la productivitat, qualitat i distribució dels productes elaborats.
3. Potenciar aquelles construccions i instal·lacions que donin **valor afegit a les activitats primàries**, com són el magatzematge, l'envasat, la manipulació i la transformació (tradicional o innovadora) dels productes obtinguts d'una mateixa explotació agrícola o ramadera.
4. Facilitar la **construcció de nous habitatges** en els casos que resultin necessaris per la seva vinculació a les activitats agrícoles i ramaderes, per a la vigilància i control de les explotacions.
5. **Regular nous usos**, d'acord amb la legislació urbanística, que el *Pla* general actual no contempla:

- Transformació de productes de l'explotació agrícola, ramadera o de recursos naturals
 - Afavorir la implantació d'altres activitats econòmiques relacionades amb l'Horta de Lleida i que permetin generar rendes complementàries als nostres productors.
 - Avançar en la implantació d'Instal·lacions ambientals d'interès públic.
- 6 .** Limitar els usos que puguin resultar incompatibles amb la consecució d'una producció agrícola i ramadera de qualitat.
- 7 .** Evitar la disgregació de les explotacions i facilitar el desenvolupament d'una gestió conjunta de la producció i distribució, que garanteixi una adequada qualitat del producte.
- 8 .** Regular les àrees rurals, provinents de parcel·lacions il·legals, intensament consolidades per l'edificació preexistent (residencials, industrials o d'activitats econòmiques), de gran dimensió i que es consideri que cal perpetuar, per possibilitar la seva regularització urbanística: legalització, dotació de serveis i adequació ambiental i paisatgística.
- 9 .** Efectuar els estudis d'inundabilitat previstos per la Llei, establint les possibles mesures correctores necessàries per a la protecció del sòl agrícola i de les edificacions, amb criteris de racionalitat i en funció de la capacitat de finançament d'aquestes actuacions.
- 10 .** **Modelitzar l'entorn periurbà,** i en aquesta direcció:
- 11 .** **Definir i ordenar la Ronda Verda,** com un element d'infraestructura viària, que relaciona adequadament el teixit urbà amb el mosaic agrícola, tot garantint la perfecta compatibilitat amb les funcions agràries dels camins existents.
- Parlem d'un perímetre de 18 kilòmetres que connectarà tots els barris de la ciutat, cosint el teixit urbà amb l'Horta que l'envolta i els principals espais naturals de la ciutat– dotarà la ciutat d'una àrea exclusiva per a vianants amb usos lúdics i esportius i permetrà el creixement en complicitat.
- 12 .** Elaborar el **“Catàleg de construccions en SNU”** amb l'objectiu de recuperar o mantenir aquelles construccions preexistents que calgui preservar o millorar, i permeti el desenvolupament d'altres usos i activitats: restauració, establiments hotelers, turisme rural, activitats d'educació en el lleure, artesanals, artístiques, equipaments i serveis comunitaris, sempre que no resultin incompatibles amb els usos agrícoles i ramaders de l'entorn.
- 13 .** Completar i tramitar el **“Catàleg de béns protegits”** incorporant, a més dels elements d'interès històric-artístic de l'Horta, els elements significatius per la protecció del paisatge i els béns naturals d'especial rellevància.

- 14 .** Elaborar el “**Catàleg d’infraestructures de l’Horta**” -a partir de l’Inventari ja realitzat- que permeti concretar les característiques de la xarxa de camins, de les xarxes de reg i d’altres infraestructures relacionades: basses, desguassos, ponts, encreuaments... que permeti regular la protecció d’aquests elements, i en faciliti l’establiment, reconversió i millora, tot considerant la importància estructuradora i la funcionalitat de les infraestructures.
- 15 .** **Millorar els serveis urbans:** el pla preveu desenvolupar una estratègia per tal que els veïns de l’Horta gaudeixin del mateix nivell de Serveis Urbans i prestacions que la resta de ciutadans de Lleida. En aquest sentit es treballa en l’adequació dels serveis bàsics (llum, aigua, neteja...) a les particularitats de l’Horta, amb perspectives de creixement social i econòmic; així com en la creació de serveis específics.
- 16 .** **Incorporar l’Horta en el pla de mobilitat.**

2. El dinamisme econòmic. Posada en valor de l’activitat tradicional

El desenvolupament de l’Horta de Lleida passa per posar en valor les **activitats tradicionals** i promoure la **innovació i modernització** en el sector agrari.

Amb aquest objectiu es preveu la creació de plataformes de dinamització i actuacions específiques per a la promoció de l’activitat agrària innovadora.

És que la qualitat dels productes de la que és una de les àrees de producció agroalimentària més importants d’Europa, ha estat precursora d’una indústria basada en el producte hortofructícola i la ramaderia. Per tal de potenciar aquesta activitat econòmica, el Pla ha dissenyat actuacions en matèria de producció i comercialització.

- 17 .** **Impulsar el Viver d’Agricultors Professionals de Rufeà.**
- Ampliar les parcel·les ofertades a través del pla de gestió de finques municipals i d’aquelles que hagin estat cedides per al seu conreu.
 - Adquirir material i equipament comunitari.
 - Adequar els edificis de l’antiga granja militar de Rufeà per a emmagatzematge i transformació de productes.
 - Crear un obrador col·lectiu per fer productes elaborats.

Ara bé, lligat a l’esforç per a la promoció de la producció, es desenvolupa una estratègia de comercialització per posicionar els productes de l’Horta en el mercat de proximitat.

- 18 .** **Crear la marca Producte de l’Horta de Lleida.** Amb l’objectiu de diferència geogràficament la procedència de la producció lleidatana, es preveu la creació d’una marca que, a mode de segell, sigui garantia per al consumidor de la

procedència, bones pràctiques en la producció i proximitat dels nostres productes.

- 19 . Crear el **Registre de productors de proximitat**.
- 20 . I consegüentment, potenciar la **Xarxa de comercialització**. Per tal de donar sortida comercial als productes de l'Horta i garantir la continuïtat de l'activitat agroalimentària es preveu:
 - Promocionar diferenciar els **productors locals en els mercats municipals**.
 - Potenciar els mercats **de productes de proximitat i de qualitat** i establir **Punts de venda singulars** de productes de l'horta.
 - Introduir els productes agrícoles locals, amb circuit curt de comercialització, en la **restauració col·lectiva, per exemple, en centres educatius**.

3. Biodiversitat natural i agronòmica

Per a dur a terme les estratègies plantejades en matèria de producció cal preservar la biodiversitat natural i agronòmica de l'Horta de Lleida.

- 21 . Contribuir a la **complicitat de les àrees de producció i les de coneixement** (Universitat de Lleida i el Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari - PCiTAL) per tal de projectar l'activitat agrària sota criteris d'excel·lència i innovació i també com a referent de valors mediambientals.
- 22 . **Potenciar el Riu Segre**, les infraestructures associades i els usos propis i els del seu entorn, com un element d'articulació territorial.
- 23 . **Promocionar la biodiversitat agronòmica** amb la recerca, cultiu i comercialització de varietats tradicionals, de proximitat i de qualitat.
- 24 . **Millorar els marges de camins i conreus** mitjançant la plantació d'arbrats i altres espècies.
- 25 . Millorar la vegetació dels **turons de l'Horta**.

4. El cicle de l'aigua

La directiva del **Marc de l'Aigua**, té especial incidència en l'Horta de Lleida, donada la importància dels recursos hídrics per al manteniment de l'activitat agroalimentària i donar servei a la població.

Entre les actuacions més destacades en la gestió d'aigües:

- 26 . Millorar l'abastament d'aigua i del sanejament d'habitatges i activitats disperses a l'Horta de Lleida.
- 27 . Elaborar un Pla per a la (re)utilització d'aigües.
- 28 . Activar l'Estudi de la disponibilitat d'aigües freàtiques, aigües residuals regenerades, aigua de sèquia, aigües pluvials... per a reg o per a usos ambientals.
- 29 . Iniciar els Estudis d'Inundabilitat: correccions per protegir el sòl agrícola.
- 30 . Recolzar els plans de modernització del reg per afavorir l'optimització del seu ús i contribuir a l'estalvi d'aigua.

5. Xarxa de camins

El **Pla de Camins de l'Horta de Lleida** aposta per la revisió de la xarxa de camins de l'Horta de Lleida, en funció de la seva morfologia i funcionalitat.

Així, es proposa incloure en l'Ordenança aquells elements que sorgeixin d':

- 31 . **Inventariar i ordenar** els camins existents.
- 32 . **Senyalitzar** per a optimitzar la mobilitat pels camins.
- 33 . **Actualitzar el Reglament d'usos i establir la jerarquia** dels camins de connexió, camins agrícoles, itineraris d'interès turístic...

6. Educació ambiental i implicació ciutadana

Per últim, i amb l'objectiu de difondre els valors de l'Horta entre els ciutadans de Lleida, es planteja l'actualització de les activitats de descoberta de l'Agenda 21 per tal de:

- 34 . Promocionar el **programa "Un pagès a la meva escola"**, per establir vincles directes entre els pagesos de l'Horta i la població escolar, amb visites a les explotacions dels pagesos que subministren els productes als menjadors escolars.
- 35 . Impulsar programes de divulgació al voltant de la producció, l'alimentació saludable, els recursos de l'horta, la seva conservació,

7. La Gestió de l'Horta

Una realitat física de prop de 20.000 has. on hi conviuen les activitats agràries amb les residencials, amb diferents nuclis de població consolidats, una població i serveis dispersos, requereix introduir processos innovadors des del punt de vista de la gestió del territori com dels seus projectes.

Les relacions entre l'Horta de Lleida i altres agents de gestió i dinamització territorial o sectorial, fan necessari estudiar la posada en marxa de mecanismes de participació que vagin més enllà amb criteris de cogestió i també de coresponsabilitat.

- 36 . En aquesta direcció caldrà reforçar l'Oficina de l'Horta de Lleida per avançar cap al model de gestió que es proposi i que sigui fruit del consens de tots els agents socials del territori.

Lleida, octubre 2015